

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVEKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kisgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Védekezzünk az aranka ellen.

Irtá: Szopos András.

Lóherés és lucernásaink lassan, fokozatosan haladnak az elarankásodás, egyuttal a nagyfoku elértéktelenedés felé s így kötelességet vélek teljesíteni, ha gazdatársaim figyelmét a veszély növekedésére ezuttal felhívom. Mindenesetre az aranka terjedésének veszélye régebben is fennállott, de akkor mégis más volt a helyzet, mivel az ország vetőmagszükségletének 40—50% át ólomzárólt mag képezte, azonkívül négy magvizsgáló állomás nemcsak az ólomzárólt, hanem a kereskedők és a gazdák ellenőrzését is végezte. Tehát gazda és kereskedő egyformán rá volt utalva, hogy az arankát irtsa, s így az elarankásodás veszélye még sem volt akkora, mint napjainkban, mikor az állam részéről sem a kereskedőkkel sem pedig a gazdákkal szemben nincs semmi ellenőrzés, szóval mind a kettő azt teszi, ami neki tetszik. Én sem tudom isteníteni az állam gyámkodó és mindenbe beavatkozó hatalmát, de azért mégis amellet vagyok, hogy az állam a lóhere és lucernamag kereskedelemre közegei útján feltétlenül felügyeletet kell gyakoroljon, gyakorolja ezt akár a magvizsgáló állomás, akár a gazdasági felügyelőség. Ellenőrzés ugyanis különösen a kereskedővel szemben feltétlenül szükséges, mert az nem törődik azzal, hogy mit ad el, csak egyet ismer, hogy olcsón vegyen, megfelelő percenttel eladjon, hogy aztán a gazda már a második évben számhajtja ki a herését és vethet újból, az is csak a kereskedő haszna, mert nagyobb a forgalom, nagyobb a haszon. Nem akarom ütni a kereskedőket, de sajnosan tapasztaltam, hogy az utóbbi időkben szolid kereskedők is olyan magvakat adnak el a gazdának prima áru képpen, amelyik látszólag tiszta, mert nincs benne polyva szemét, föld, nagyobb idegen mag, de tele van arankával, ugy naggyal, mint apróval. Ha aztán a nagykereskedők is így járnak el, mit várunk az egyszerű zsidó boltostól vagy piaci árustól, akik a kolozsvári tapasztalatom szerint a szó szoros értelmében rostaaljat árusítanak.

Éppen azért, mivel most az állam a gazdatársadalmat az aranka elleni védekezésben teljesen magára hagyja (amennyiben egy magvizsgáló állomás fenntartásán kívül egyéb intézkedés nem történik), saját magunknak kell

összefognunk s minden eszközt felhasználnunk, hogy jobban gazdálkodjunk s így kisebb birtokon nagyobb jövedelmet produkáljunk.

Tehát mi is volna a teendő, hogy a lóherések és lucernások további elarankásodását meggátoljuk? Mindenesetre igen eredményes volna az államilag ólomzárólt mag, ha a kereskedők plomboztatnának. De erre mai napság számítani nem lehet; ugyanis a kereskedők egyáltalán nem ólomzáróltainak, mivel a tisztítás sok költségbe és veszteségbe kerül s még így is nagy az eshetőség, hogy az áru nem ólomzárólt. A kereskedőknek jobb üzlet a vásárolt magot külföldre, mint arankát kivinni, vagy szelelő rostán leeresztve, mint tisztított magot a gazdának eladni. Plombozott mag hiányában tehát vagy a gazdának magának kell arankamentes magot termelnie, vagy ki kell választania a sok rossz mag közül az aránylag legjobbat. De mivel a gazda a mag arankás voltát megállapítani nem igen tudja, éppen ezért nem tudom eléggé ajánlani, hogy minden gazda mielőtt magot vásárol, kérjen mintát a kereskedőtől és azt küldje be a Vetőmagvizsgáló állomáshoz Kolozsvárra, ahol aránylag olcsón, 5 leiert megvizsgálják a mintát. Még pedig célszerűség szempontjából a legalkalmasabbnak találok úgy eljárni, hogy abban az esetben, ha kevesebb mennyiségről van szó, vagy ha a gazda tisztán takarmánytermelésre akarja felhasználni a magot, elegendő csak 50—100 grammot beküldeni, mert ilyen kis mennyiség vizsgálatából is csaknem biztosan lehet következtetni a mag minőségére. Ezt a mintát nem is szükséges mintazacsokba tenni, hanem csináljunk mi magunk kis tasakot, amilyenbe a kereskedők a paprikát vagy törött borsót teszik. Az ilyen kis tasak magot beletesszük egy erős levélborítékba, irunk hozzá néhány sort s mindjárt mellékeljük az 5 lel vizsgálati díjat levélbélyegeken. Célszerű a mintát a bélyegek miatt ajánlva feladni, de így is az egész vizsgálat portóval, válasszal együtt nem fog többbe kerülni, mint 10 lel. Ha pedig több kereskedőtől kérünk mintát, akkor a mintákat pontosan megjelölve s a minták számát vagy jegyét magunknak feljegyezve egy csomagban küldjük be a magvizsgálónak. Így sem fog a vizsgálat többbe, mint 20—25 leibe belekerülni s ez a látszólag nagy összeg is szerintem már 15 kg. vetőmag vásárlásánál a jobb minőségű mag kiválasztása által kifizeti

magát. Aki azonban magot is akar termelni, annak 250 grammos mintát ajánlok beküldeni, ugyanis a magtermelésnél féhélen arankamentességre kell törekednünk, egyrészt hogy az erdélyi lóheremag régi jó hírnevét visszaállítsuk, másrészt hogy a magtermelésből nagyobb legyen a jövedelmünk. Hisz napjainkban az arankás és arankamentes mag ára között kg-ként 6—8 lel van, ami egy kat. holdnál 1200—1600 leit tesz ki, amely összeg ugy hiszem megérdemli, hogy minden eszközt felhasználjunk arra, hogy teljesen arankamentes magot nyerjünk.

A második teendő volna, hogy minden gazda szerezzen be egy 30—40 cm. átmérőjű akár bádóg, akár fakávéval bíró egyszerű kézi rostát, melynek sodsonyszítaszövege legyen 22-es vagy még jobb, ha 20-as. Egy ilyen kézi rostával, amely nem kerül többbe, mint 80 lel, az apró arankát teljesen ki lehet takarítani, a nagy arankát pedig annyira meg lehet gyériteni, (tudjuk, hogy a nagy gépekkel sem lehet a nagy arankát tökéletesen kiválasztani) hogy az így tisztított magot takarmánytermelésre egész nyugodtan fel tudjuk használni. Sőt magtermelésre is használhatjuk az így tisztított magot, de akkor aztán a szántóföldön hatványozott mértékben ügyelni kell aranka irtására. A két aranka közül nem annyira a nagy, mint inkább az apró a veszedelmes. Ugyanis az apró aranka nemcsak a herésekben, de füveken, sőt gyomokon is tovább szaporodik, azonkívül teljesen fagyálló, életképessége nagy, a gazdanövénynek tövében tenyészik, egyszóval a heréseket hamarabb kiöli. Ezzel szemben a nagy aranka a lóhere és lucerna felső részén terjed tova, tehát a gyakori kaszálás is némileg irtja, azonkívül a fagyállósága, mivel meleg vidékről származik kicsiny s ezzel magyarázható egyesek azon tapasztalata, hogy az első évben arankás lóhere a második évben az arankától mintegy megszabadult. Tehát lényegében nem a nagy, hanem az apró aranka a herések átka, tehát első sorban ez ellen kell védekezni, ez pedig a 22—20-as rostával teljesen el van érve.

A harmadik és mondhatni fő védekezési mód lenne, hogy minden gazda a földjén is irtsa az arankát. A aranka szántóföldöni irtását persze nem akkor kell megkezdeni, amikor az arankafoltok 3—4 méter átmérőjűek, hanem mindjárt a vetés utáni esztendőben. Többféle

„Gazdák”

Biztosító Intézet
Részv. - Társaság

Székhelye ideiglenesen Arad később Kolozsvár
Vezérképviselősége: Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron,
Nagyváradon, M.-vásárhelyen, Déván, Nagyenyeden és Tordán.
Elfogad tűz, jég élet, betörés, lopás, baleset, szavatossági, kiháza-
sítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást
nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

rtási mód van, de én szerintem legegyszerűbb, legpraktikusabb volna a következő. Megnézzük meddig terjed foltokban az aranka s annál még egy lépéssel nagyobb sugaru körön belül a kezdve a dolgot az egész arankás foltot 1—2 cm. mélyen felsaraboljuk. A kikerült lóherét és arankát a folt közepén kupacba rakjuk s a felsarabolt földdel a kupacot 10—15 cm. vastagon betakarjuk, miáltal az aranka a herével együtt elrothad. Ezt a felsarabolást azonban feltétlenül még május, júniusban kell végezni, hogy az aranka ne tudjon magot kötni, mert ha már egyszer magot kötött, akkor már nem érünk el semmit az ilyen irtással, mivel a kipergett mag újból inficiálja a herést. Ez az egyszerű eljárás tapasztalatom szerint a legjobb, mivel a lóhere de különösen a lucerna az ilyen felsarabolt helyeken újból szépen kihajt, tovább fejlődik, azonkívül nincs szükség petroleumra, mészre, szalmára, forró vízre vagy homokra, amely anyagok szükségesek a különféle más irtási eljárásokhoz. Azonban a fenti módon elvégzett egyszeri irtás nem jelenti azt, hogy többet még a herésünk felé sem kell nézni, sőt még inkább fokozottabb mértékben figyelni kell, hogy a kiirtott foltokon nem jelent-e meg újból az aranka s ha kiujult volna, az irtást hasonló módon kell ismételni. De tapasztalatom szerint a fenti módon, kellő időben végzett munka után nem volt szükség a másodszori irtásra.

Jelenlegi viszonyok között a fent elmondottakat az aranka elleni védekezésnél elengedőnek tartom, s ha ezeknek minden gazda eleget tesz, akkor évek múlva az aranka senkinek sem fog nagyobb gondot okozni.

Egy néhány gyógynövény természettségének áttekintése és jövedelmezőségi számítása.

Irta: Dr. Péter Béla.

A) Egynyári gyógynövények:

1. Benedekfü — *Cnicus benedictus*.

Az adatok mindenütt kat. holdanként értendők. A vetőmag vagy gyöksarj nincsen beleszámítva, azokat a vállalkozó adná.

Talajmunka: őszi szántás, tavaszi fogasolás. Vetés korán tavasszal sorvetőgéppel. Mielőtt erősen száriba indulna, lekaszálandó. Kaszálás kézi erővel, utána nyomban összegyűjtendő és a szárító helyiségbe elszállítandó. Amint kihajt,

ujra kaszálandó, úgy hogy egy nyáron 4-szer is kaszálható. A gyom kigyomlálható. Száradás alatt megforgatandó és összébbr huzható. Amint megszáradt, zsákokba csomagolandó és elszállítandó. Várható eredmény 10 q száraz áru minimális ára ma a 6 L kilónként = 6000 L. Ha szebb az áru, 8 L is érhető el vele. Egy kis részen magnak hagyandó a benedekfü az 1. vágás után.

2. Fehér és fekete mustár, *koriandrum*, *görögcséna*.

Munkálatok: őszi szántás, tavaszi fogasolás. Vetés géppel, lehetőleg korán tavasszal. Aratás kaszával. Hordás, cséplés és a megrostálása.

Átlag termés: fehér mustárból 6—8 q a 3.5 L kg-ként = 2100—2800 L, fekete mustárból 4—6 q a 4.5 L kg-ként = 1800—2700 L, koriandrumból 4—7 q a 3 L kg. = 1200—2100 L.

3. Majorána, *kalendula*, *bazsalikom*.

Őszi szántás és trágyázás. Tavaszi fogasolás és vetés. A bazsalikomot és a majoránát célszerűbb melegágyba vetni és azután kiültetni, a calendula szabad földbe 50 cm. távolfészkekbe vetendő és megritkítandó. Mind a három növény kapálást kíván. A majorána és bazsalikom töben levágandó; kétszer-háromszor vágható. A calendula virágai leszedendők. Az aratás gyermekekkel végzendő vagy szakmányba adandó. Szárítás padláson történjék.

Termés a majoránából 4—6 q kg-ként 15 L = 6000—9000 L, bazsalikomból 6—8 q a 15 L = 9000—12000 L, a calendulából 3—4 q kg-ként 30 L = 9000—12000 Lei.

B) Évelők.

1. *Mentha*-termelés.

1. év. Munkák: őszi szántás és trágyázás, tavaszi fogasolás. Ültetés eke után április végén; eke mellett 4 asszony napszám. Esetleg utána öntözés. Háromszori kapálás és gyomlálás, 8 kapással. Vágás kaszával, főlészedés és hazaszállítás 8 napszám. Szárítás és csomagoláshoz két napszám. Az ültetéshez szükséges gyöksarjakat az anyatelepen elszaporítjuk, amelyet előző évben vásárolt vagy a társulattól kapott gyöksarjakkal betelepítünk. Termés az 1. évben csak egy vágást ad 4 q termést a 800 Lei = 3200 L.

2. évben. Munka: 3-szori gyomlálás 8 napszám; kétszeri vágás a 8 napszám. Szántás és csomagolás két ízben a 2 napszám. Fuvar a nyersáru hazaszállításához és a kész áru elszállításához. Termés: 6—8 q a 800 Lei = 4800—6400 L.

2. *Ruta*, *izsóp*, *zsálya*.

1. év. Munka: őszi szántás és trágyázás, tavaszi fogasolás. Vetés kerri ágyásba, azután kivalántálás. Előtte korai-zöltség (saláta, spenót, retek) termelhető. Ültetéshez 16 napszám. Kapálás 8 napszámmal. Egy ízben vágás 8 napszámmal. Szárítás és csomagolás 2 napszám. Fuvar a szállításhoz.

A 2-ik, 3. és 4-ik évben 3 szori kapálás a 8 napszám. Aratás két ízben a 8 napszám. Szántás és csomagolás a 2 napszám, fogatos erő a szállításhoz.

Termés az 1. évben: zsályából 6 q a 400 L = 2400 L, izsópból 7 q a 600 L = 4200 L, rutából 6 q a 400 L = 2400 L; a 2, 3 és 4-ik évben: zsályából 12 q a 400 L = 4800 L, 14 q a 600 L = 8400 L, 8 q a 400 L = 3200 Lei.

C) Kétnyári gyógynövények.

1. *Angyélika*.

Őszi szántás, trágyázással és boronálás. Őszi vetés géppel. Tavaszi kapálás 3-szor a 8 napszám. Kiszedés ősszel a 6 napszámmal. Fuvar a gyökér elszállításához. Szárítás és csomagolás 2 napszám. Termés 18 q a 1000 L = 18000 L.

2. *Édes kömény*.

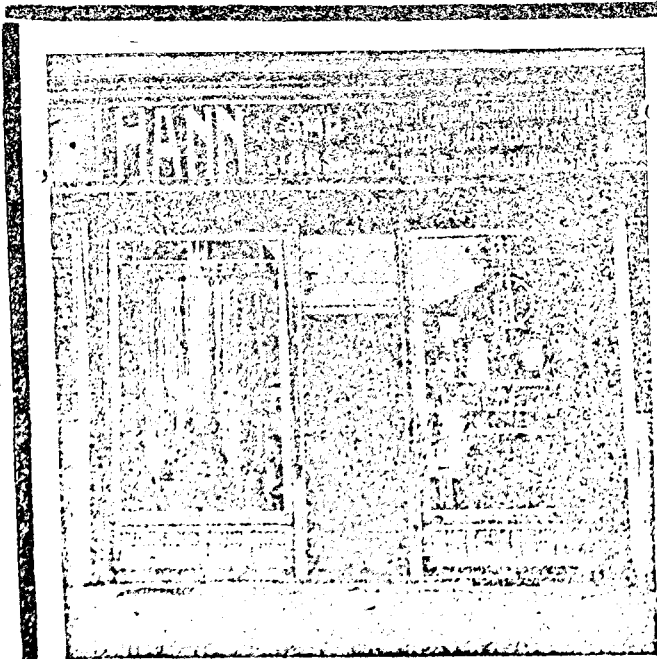
1. év. Őszi szántás trágyázással, tavaszi fogasolás. Vetés tavasszal, géppel. Kétszeri kapálás a 8 napszám. Aratáshoz 8 napszám. Fuvar, hazaszállításához. Cséplés, megtisztítás.

2. év. Egyszeri kapálás 8 napszám. Aratás 8 napszám; fuvar, cséplés, megtisztítás.

Termés az 1. évben: 3—4 q a 800 L = 2400—3200 L; a 2-ik évben: 6—8 q a 800 L = 4800—6400 L; a 3-ik évben: 4—6 q a 800 L = 3200—4800 Lei.

3. *Festőmályva* és *muskotályzsálya*.

Az 1. évben burgonya, közte festőmályva vagy muskotályzsálya ültetés az 1. kapáláskor.

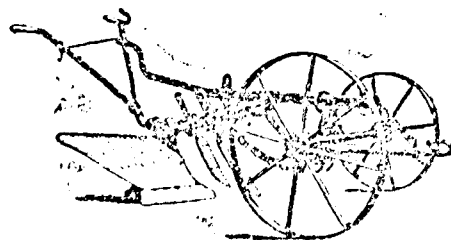
Megérkeztek a TEJGAZDASÁGI CIKKEK!

eredeti „ALFA”-tejszeparátorok,- tejmérők,- tejszűrők,- tejkannák,- tejgyűjtőedények,- láctóméterek,- vajkőpülők,- vajfermák, „ALFA” TÁRHÁNYPROGÉK, stb.

Gazdasági gépek, műszaki cikkek stb. állandóan raktáron.

Telefonszám:

2-36.

Sürgönczim:

Hanncomp.

HANN és TÁRSA

GÉP- ÉS MŰSZAKI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Rozsnyó, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-ú.) Nr

Vetemény-magvak

ÁRJEGYZÉKE

1923-ra.

Szám	A nagyszebeni Szász Gazdasági Egylet által Németországból importált nemesített vetőmagvak:	1 kg.	100 gr.	10 gr.
		Lei	Lei	Lei
91	<i>Karfiol</i> , erfurti törpe korai	4400	504	60
92	" erfurti nagy	3800	430	55
95	" frankfurti óriás	1850	205	25
98	<i>Fehér káposzta</i> , braunschweigi téli	260	30	4
99	" " magdeburgi	270	32	4 25
100	" " Szt-János-napi korai	390	43	6
102	" " Enkhuizen, korai, nagy	390	43	6
105	<i>Vörös káposzta</i> , erfurti vérvörös, korai	440	48	6
107	" " szerecsenfej, késői	410	46	6
110	<i>Virsing</i> , kölni, késői	330	36	5
111	" bécsi korai	440	48	6
112	" vertus késői	400	43	6
117	<i>Rózsakel</i> , közepmagas	85	22	2 50
123	<i>Kaldrábé</i> , erfurti fehér	720	80	10
124	" erfurti kék	720	80	10
125	" bécsi üveg, korai fehér	440	48	6
126	" bécsi üveg, korai fehér	440	48	6
128	" Goliath, fehér késői	280	30	4
129	" Coliath, kék késői	280	30	4
135	<i>Sárga répa</i> , (murok) párizsi vörös	310	34	4
136	" " " nantesi, félhosszu korai	160	17	2
138	" " " braunschweigi, hosszú, vörös	130	14	2
139	" " " quedlinbi, hosszú, vörös	145	16	2
142	<i>Petrezselyem</i> , rövid, vastag, cukor	120	13	1 50
144	" " " hosszú, vastag, késői	120	13	1 50
145	" " " félhosszu	120	13	1 50
148	<i>Pastinak</i> , hosszú, fehér	190	20	2 50
150	<i>Fekete gyökér</i> , orosz, óriás	650	72	10
152	<i>Cékla</i> , hosszú, vörös	165	18	2 50
153	" egyiptomi,	165	18	2 50
157	<i>Zeller</i> , prágai óriás	350	38	5

Szám		1 kg.	100 gr.	10 gr.
		Lei	Lei	Lei
161	Saláta , császár sárga	350	38	5
162	„ kőfej, korai	350	38	5
164	„ Troztkopf, barna	395	43	6
168	„ téli, sárga	310	34	4
173	„ endivia, téli	330	30	5
181	Hónapos rettek , non plus ultra	165	18	2 50
183	„ „ jégcsap, hosszú, fehér	165	18	2 50
188	Rettek , fehér, delikátesz	165	18	2 50
192	„ müncheni, sör	165	18	2 50
195	„ téli, fekete	200	22	2 50
200	Hagyma , makói, sárga	175	19	2 50
201	„ Tripoli-Rocca	490	54	7
202	„ zittani, óriás sárga	350	38	5
203	„ braunschweigi	490	54	7
215	Uborka , középhosszu	220	24	3
217	„ párizsi-szólló, korai	330	36	5
219	„ hosszú, kigyó	400	43	6
222	Dinnye , görög, vegyes	350	38	5
223	„ cukor, vegyes	420	46	6
224	„ Ananás és Turkestan	440	48	6
227	Főzőtök Cococelle, fehér, hosszú	170	18	2
228	Döblec , nagy, sárga	140	16	2
235	Paradicsom , nagy, vörös	190	20	2 50
236	„ Ficarazzi, korai	350	38	5
242	Paprika , vörös	440	48	6
244	„ szegedi, édes	200	22	2 50
245	„ paradicsomforma	440	48	6
252	Paraj , Góliath	285	30	4
255	Sóska , Belleville	165	18	2
259	Tárkony	165	18	2
260	Kapor	330	36	5
261	Csombor	110	12	1 50
263	Turbolya , finom, göndör	165	18	2
264	Majoran , francia	380	42	5
271	Cukorborsó , korai, alacsony	44	5	
274	Borsó , hámoz. legkoraibb	42	5	
278	„ velős, Ideal	46	5	

Erfurti virágmagvak (1 tasak) ----- 2 Lei

Fümagvak, Lucerna, lóhere, répamag, legolcsóbb napiárban.

A „Chinoín“ kispesti vegyészeti gyár r.-t. főlerakata.

„**ENDA-CHINOIN**“ (gyümölcsfakátrány), „**ALMOLA**“ (vértetükátrány),
 „**HIBERNA**“ (hernyóenyv), „**SULFAROL**“ (fapermetező szer) és „**KLOROL**“
 (vetőmag csávaszer) állandóan raktáron!

A 2-ik évben egy kapálás = 8 napszám. Virágszedés: a festőmályvát szakmányba kell szedetni, mert egyhónapig tart a virágszedés. A muskotályzsályát virágzaskor levágjuk. Fuvar a hazaszállításhoz. Száritás és csomagolás mind a kettőnél. Termés: 8 q á 3000 L = 24000 L.

4. Nagyon ajánlatos a *kömény* termesztése. Vetés zabbal vagy árpával. Az 1. évben az árpa v. zab adja a hozamot, ezek learatása után a kömény egy kapálást kap (lehet lókapával). A 2-ik évben adhatunk tavasszal még egy kapálást. Aratás, cséplés és magtisztítás úgy mint a gabonaféléknél. Termés: 6-8 q á 1200 L = 7200-9600 L.

A buzatermelés válsága.

Lapunk legutóbbi számában foglalkozunk érdemében a Cercul de Studii Agro urmice emlékiratával, mely a buzatermelés válságát tárgyalja.

Itt csak egy román tanártól még a háboru előtti időből származó és az emlékiratban felújított mesét akarunk a maga valóságára vissza vezetni!

„A román buza, mely a magyarországi malmok által az általuk termelt liszt *feljavítására* használtatott...” — írja a Cercul emlékirata.

Emlékszünk, hogy ezen állítást prof. Zacharia több alkalommal lancirozta főként külföldön, a magyar buzából készült liszt diszcreditálására. Kostolányi akkor és mindig a kellő értékre szállította le ezen állítást és nem a mi dolgunk, hogy a bizonyítás anyagát itt ismételjük.

A tény azonban az, hogy a magyarországi malmok importáltak szerb és román búzát az „órlési forgalom” címe alatt és azért, hogy ezen gyengébb, tisztatlan és olcsóbb balkán buzakkal alimentálják a belföldi és osztrák fogyasztást és exportálják a magyar buzából készült „Hungarian flour” lisztet Délamerikától, Schweiz, Franciaország, Belgium, Hollandián át egész fel Anglia legészakibb kikötőjéig.

Vajon miért nem vitték Romániából közvetlenül ezen országokba *azt* a lisztet, mely nemcsak hogy önmagában jobb lett volna a magyar lisztnél, hanem po t annak feljavítására volt alkalmas? (Hol itt a logika?)

Végül pedig: ma, amikor Magyarország egy szem román búzát sem tud importálni

lis tje *feljavítására*: — a Cercul emlékirata is mondja, hogy nincs — honnan van mégis Magyarországnak *több ezer vagon finom liszt export feleslege*? mig köztudomásu, hogy Románia még a *köteles* vagon fehérlisteket sem tudja leszállítani Svájcnak, melyekkel évek óta tartozik és amely tartozás kiegyenlítését évről-évre halasztva, most már árpa, zab és talán tengerire szándékozik azt átváltoztatni.

Törvények, rendeletek.

A nagyvárosok nem kapnak kvótamarhát. Január 25-iki kelettel az ipari és kereskedelemügyi miniszter visszavonta Chisenev, Iasi, Csernovitz, Temesvár és Kolozsvár privilégiumát arra vonatkozólag, hogy a miniszter előzetes beleegyezése nélkül kontingentált marhát vághassanak. Ez a privilégium csak Bukarest városának marad meg a jövőre nézve, ha tehát bármilyen kvótamarhát ezen városok a miniszter beleegyezése nélkül elfogadnának, a miniszter nem fogja respektálni.

Vegyes közlemények.

Gyászhir. *Velits* Ödön birtokos egyesületünk tagja, a tordai luteránus egyház főgondnoka, hosszas szenvedés után, 50 éves korában, boldog házasságának 25. évében, jan. hó 29-én Tordán elhunyt. Halálával özvegyén és négy fián kívül kiterjedt rokonságát borította gyászba. Temetése február hó 1-én folyt le nagy részét mellett.

Nemzetközi mezőgazdasági tudósító intézet Prágában. A mezőgazdasági szervezet központja Prágában egy nemzetközi agrár intézményt létesített, a mezőgazdasági hírszolgálat ellátására. Ennek az intézménynek feladata, hogy a külföldi illetékes köreinek a belföldi mezőgazdasági élet viszonyairól is kellő időben adatokkal szolgáljon.

Udvarhelymegyében április 1-ig érvényesek a marhalevél pótlók. Udvarhely vármegye alispánja, a közegészségügyi felügyelővel egyetértésben elrendelte, hogy f. évi febr. 1-től kezdve új marhalevél csakis a kincstár által kibocsátott ilyen új őrlopokra irassék. F. évi április hó 1-ig az eddig használatban levő már kiállított marhalevél-pótlók még érvényesek, azontul azok érvényessége megszűnik. Április 1-től tehát csakis kincstári marhalevelekre irt adatok szolgálhatnak a tulajdonjog stb. igazolására.

A Cukorrépatermelők Szövetsége bizalmi férfainak szives tudomására hozzuk, hogy a Szövetség központi irodája a hét folyamán minden községbe kiküldi az illetékes bizalmi férfiú címére a termelői szerződéseket, valamint a szerződéssel együtt beküldendő kísérő leveleket és az 1923. évi cukor ellátásról szóló tájékoztatót. Kérjük a T. Bizalmi Férfiakat, hogy úgy a korábban kiküldött tagsági nyilatkozatokat, mint a termelői szerződéseket és annak kísérő leveleit a kézhez vételtől számított 3 nap alatt irassák alá a termelőkkel és küldjék be az E. G. E. titkári hivatala címére (Kolozsvár, Attila-utca 10.) Marostorda vármegyéből a Marostordavármegyei Földmives Szövetség címére Marosvásárhelyre. Csakis olyan szerződéseket írjunk alá, amelynek címlapján az E. G. E. vagy a Földmives Szövetség bélyegzője rajta van. Egy szerződést, vagy kísérő levelet többen is aláírhatnak. Amely községben a központ támogatására volna szükség, közöljük azonnal, hogy megbízottját kiküldhesse idejében.

A len és a kender kivitele. Az ipari bizottság, tekintettel arra, hogy kevés lennel és kenderrel rendelkezünk, elhatározta, hogy ezen nyersanyagok behozatalát tizenöt le per 100 kg behozatali illeték mellett megengedi. Természetes ez az intézkedés csak a pénzügyminisztérium jóváhagyásával lép életbe.

Az élőállat exportjának beszüntetésével fenyegetnek. Az ipari és kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy nem hosszabbítja meg a szarvasmarhakiviteli engedélyeket. Ha a fővárosban a huskrízis tovább tart, akkor megszüntetik minden élőállat kivitelét. (Rador.)

Tavaszi vetés. Az 1922. évi tavaszi vetés biztosítására értekezletre hívta össze a dominium miniszter az ország hétszáz mezőgazdasági intézetének igazgatóit. Az értekezleten a most megteendő intézkedéseket beszéltek meg.

Az 1923. évi XXXII. országos tenyésztőállatvásár és gépkiallítás. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tenyésztőállatvásár-

„Nitrogén” Részv.-Társ. Dicsőszentmárton.

Állandó lerakatok:

Sváb
Gazdasági
Egyesület
Temesvár.

Hann és Tsa
Kolozsvár

A legjobb tavaszi trágya

a MÉSZNITROGÉN!!

Állandó lerakatok:

Erdélyi
Szász Gazd.
Egyesület
N.-szeben.

Deutsch A.
Arad.

Medgyes, Segesvár, Brassó.

Medgyes, Segesvár, Brassó.

rendező bizottsága január hó 5-én tartott gyűlésén elhatározta, hogy az 1923. évi, díjazással egybekötött XXXII. országos tenyészállatvásárt és gépkészítést március hó 17., 18. és 19-én fogja rendezni az új tenyész- és haszonállatvásárlótelepen. A tenyészállatvásárra felhozható bármilyen fajtaju, koru és ivaru tenyészállat szarvasmarhából, seriésből, juhból, kecskéből és baromfiból (ló nem). Bejelentési határidő: 1923. február 1. A tenyészállatvásár hivatali vásárként fog kezeléni. A tenyészállatvásárra jövő és onnan eladatlanul visszamenő tenyészállatszállítványok részére a kereskedelmiügyi miniszter ur 50 százalékos szállítási kedvezményt biztosított. Az ioei XXXII. tenyészállatvásár szabályzatát és a bejelentési íveket a rendező bizottság külön kérés nélkül is elküldi mindazoknak a tenyésztőknek, kik az előző vásárokon már résztvettek. Megkeresés esetén azonban minden érdeklődő gazdaságnak készséggel megküldi ezeket a nyomtatványokat a rendező bizottság (Budapest, IX., Köztelek u. 8.).

A Jugoszláv földreform. A Jugoszláv nemzetgyűlés a nagybirtokok kisajátításának és a telepiéseknek kérdésével foglalkozik a végrehajtást egy ujonnan szervezett bizottságnak tette feladatává, amely bizottságnak elnöke a volt földreformügyi miniszter lett. A rendelkezésre álló kimutatások szerint a nagybirtokok száma Jugoszlávia területén 767, összesen 1.921.074 hold kiterjedéssel. A művelési ágak között ez a terület a következőképpen oszlik meg: szántó 858,819 hold, erdő 724,772 hold, egyéb művelési ág 337,483 hold. Ebből a területből eddig felosztásra került: az illető vidék mezőgazdasági munkásai részére 350,496 hold, az önkéntesek részére 72,242 hold, a telepek részére 70,228 hold összesen 501,966 hold.

Amikor az urak tréfálják meg a parasztot. Szakadát község egyik gazdája Göndör János Nagyváradon tanuja volt a gazdasági egyesületben a mételegy kór biztos gyógyszeréről a Distolról folytatott tárgyalásoknak. Mi thogy igen súlyos károkat okozott már neki a mételegy kór, tanuskodik a Distol mindenhatóságában, mert ugymond: Mondhatnak az urak akármit, én szeretném azt kipróbálni! A Distol ajánló Székely Lajos gyárigazgató mindjárt át is adott neki 6 juhra való adagot. Négy hét múlva egészen véletlenül találkoznak az Göndör János örömmel ujságolta, hogy „most az egyszer az urak tréfáltak meg a parasztot”, mert ugymond, a patikát a már lábba járó beteg juhoknak adta be — nem mervén megkockáztatni egészséges juhok életét — és 5—6 napra a juhok felkeltek és két hét múltán szépen gyarapodni kezdtek teljesen felépültek. Összes juhait Distollal kezelte és megmentette a nyáját.

16 új tagot szerzett az E. G. E.-nek Péter Ferenc egykori tag, székelykocsárdi birtokos. Nevét és a taggyűjtés terén kifejtett buzgalmát elismeréssel közöljük és például állítjuk oda azok számára, akiknél csak egy kitöltetlen E. G. E. tagsági nyilatkozat van és még nem iratták alá azt sem. Az E. G. E. fejlődésére tagok számának emelkedése szolgál a legbiztosabb alapul!

Bormonopólium életbeléptetése Norvégiában. Egy múltévi október havában hozott törvény értelmében f. évi január 1-től kezdődőleg Norvégia követően Svédország példáját, állami bormonopóliumot léptetett életbe. Ezt az egyeduralmát az állam nem maga, illetve hatóságai révén lépteti életbe és tartja tenn, hanem létesített e célra egy részvénytársaságot, mely ezentul az egész borsüzletet az állam számára lebonyolítja.

A szuperfoszfát műtrágya ára, mint értesülünk ismét megrágtult. Az ősszel még 12:50 l. volt kg. százalékonként és most 16 lei.

Elárverezik a belgrádi cukorgyárat. A „Zagraber Tagblatt”-nak jelentik Belgrádból, hogy az ottani cukorgyárat a közeli napokban

nyilvános árverésen eladják. Hir szerint, a Francia Szerb Bank akarja a cukorgyárat megszerezni.

PIAC.

Országos vásárok.

Február 5-én. Csákgömbö, Nádas, Nagykároly, Nagymajtény, Szászvárad.
6-án. Nyárádköszvényes.
7-én. Szalárd.
9-én. Köszvényes, Belényes.
10-én. Kolozs, Krasznabétek, Lugos, Százabuda.

Magyarországi borárak. Jászberény 11^{1/2}° fajbor 75 K., Tápó-üly 10—10^{1/2}°-os 65—70 K., 11° os 75 K.; Mór 11—12° os 100—110 K.; tavalyi 13—14° os 200—230 K.; Balatonvilágos-puszta 100 K.; Mád 11—14° os ujbór 110—120 K.; tavalyi 210 K., 1920-as asszu 1000 K. A parasztúru (alföldi és kommersz) árai: 9^{1/2}°-os 55—56 K., 10°-os 60 K., 10^{1/2}°-os 65—66 K., 11° os 70 K.

Állatvásári jelentés. Nagyenyeden január 21-ike és 23-ika között tartották meg az állatvásárt. A nehéz közlekedési viszonyok dacára nagy volt a felhajtás és sok a vásárló. A szarvasmarha árak elősúlyban kg. ként 15—18 lei között váltakoztak.

Állatvásári jelentés. Kolozsvári hegyi piacon az élőjószág felhajtás nagyon gyenge volt, az árak emelkedtek, úgy hogy a legutóbbi tájékoztató árakat, amelyeket a hatóság állapított meg, a mészárosok már nem bírták tartani és új irányárakat kértek. A marhahús átlagos árát 18—20 leiben kérték megállapítani, szopóborjút 24—28, a sertés húst 36 leiben, az összes zsir-neműeknél és felvágottaknál 4 és 6 leies emelést kértek. Élősúlyban az összes marhaneműeknél 2—3 lejes emelkedés történt. Zsir-sertésért élőszúlyban 36 leit is kértek. Hussertés 30—33 leit kg.-ként.

HIRDETÉSEK.

Tolvadiai fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923 évi február hó 4-én d. u. 3 órakor a község házában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25 §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne úgy a közgyűlés február 11-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Határozat hozatal a szövetkezet felszámolása kérdésében. 2. Netalan indítványok. Kelt Tolvadia 1923 január hó 26-án. Az igazgatóság.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lei. — Vastag betűvel szedett hirdetések kétszeres áron számítatnak, — Legkisebb apróhirdetés díja 10 lei. Állást keresők részére 20 szölg 10 lei.

Gazdasági iskolát végzett, kertészetben is jártas, Ispán vagy kertészeti állást keres 1923 január 1-re. Cím a kiadóban. 343

Garantált tavaszbanza vetőmag kapható gazdaságba. Leveleket a kiadó hivatal továbbít. 3484

Elhalmozást keres az E. G. E. titkári hivatala utján: 8. okl. gazdatiszt, 30 földműves iskolát végzett ispán, 5 gyakorlati képesítéssel bíró ispán.

Mendl Jakab Balázsfalván Alsófehérvármegyében fekvő gazdaságába földműves iskolát végzett, magyar és román nyelvellett bíró, több évi gyakorlattal rendelkező nőtlen ispán kereset k. iskolai és gyakorlati bizonyítványok másolataival felszerelt pályázatok fizetési igények megjelölésével Mendl Jakab Blaj címre küldendő. 3489

Keresek kora tavaszi szállításra nagyobb mennyiségű *Riparia-Rupestrus* és *Berglandieri-Riparia Teleki* első osztályu teljeseen sértetlen, legalább 6 mm. vastag csavarodás és jégverés mentes sima szőlővesszőt, Ugyancsak szőlősegem van 5—10000 drb. első osztályu *vadalmia, vadkörte* és *St. Julien* csemetére, 5—8 mm. vastag, jégverés, vértelű és egyéb betegségmentes legyen. — Arajánatokat kérem Közhasznu Takarékpénztár r.-t. Targul-Mures — Marosvásárhely címre küldeni. 3487

Keresek egy legfeljebb 8 éves 48-as cseplődobot lehet M. A. V. vagy Hoffer és Schrantz gyártmány. Klotz György Guttenbrunn. Bánát. 3486

Pincemestert keresek, ki a pincegazdaság minden ágában megfelelő jártassággal bír. Dr. Cs. N.

Baltacin lóhere és lucerna vetőmagot keresünk megvételre, kisebb-nagyobb mennyiségben. — Cím a kiadóban. 1942

Nőtlen botos ispánt keresek, ki vezetésem alapján lelkiismeretesen ellátja teendőit. A gazd. gégek kezelésének ismerete megkívánatik. 1796

Ispánt keresek szerény igényekkel, ki jó bizonyítványokkal és nagyobb praxissal bír, — a komló, lencse, mák, here termeshez ért. Bizonyítványok a kiadóba küldendő. 1877

5 waggon tavaszbuza, 5 waggon árpa, 5 waggon florentini tengeri és 10 mm baltacin vetőmagot keresünk megvételre. [63, 67, 19, 42.]

A végvári Gazdakör 100 q árpakalászu tavaszbuzaát keres megvételre vetőmagul. Ajánlatot az ár megjelölésével kér a végvári Gazdakör Tormác, (Végvár) Temes megye.

Betöltendő állások az E. G. E. titkári hivatala utján: 2 intézői állás, 2 tejjgazdasághoz értő, 1 nagyobb gazdaság önálló vezetésére alkalmas ispáni állás, 3 méhész-vincelléri állás.

Gládó: Egy pár kitűnő gyors járasu faj kocsiló, egy négy éves félvér mén „filu” Döry tenyészigazolvánnyal, egy drótszörű 8 hónapos pedigré tacska szüka. *Prohászka-gazdaság, Delta.* 3481

Minden E. G. E. tag szerezzen egy új tagot az E. G. E.-nek.

„SĂMÂNȚA”

vetőmagnemesítő r.-t. Bucuresti.

A tavaszi vetésre ajánlunk különböző típusu nemesített

zab és takarmányrépa vetőmagokat

Cenadul marei (Ócsanádi, Torontál megyei) növénynemesítő állomásunk tenyészeteiből. Zabfélésegeink a folyó évben 500 kg.-al haladták meg holdanként a nem nemesített zab hozamát.

Megkeresések Ócsanádra intézendők.